

hat olaszt, hat román, egy hollandit, egy horvátot s végül röviden megemlíti a magyar bibliográfiákat is. Csak a fontos és lényeges munkákat válogatta, pártatlanul (nehogy a magyar elfogultság vádja érje), magyarbarát könyveket épűgy, mint SCOTUS VIATOR, HODŽA, STŰR, gróf THUN Leó és JORGA írásait. Zárójelek közt néha ajánl is művet, például MAZÈRE: Karta Etnografica Transilvaniei (Jassy, 1909)-jét a mai román statisztikákkal való összehasonlítás kedvéért. Néha meg a művek tartalmát jelzi egy-két szóval zárójelek közt.

Az anyagot szakok szerint osztotta fel igen ügyes csoportosításban s itt is az amerikai szempont vezette. Ezért közli például külön szakként az Amerikai Egyesült Államok s Canada magyarjairól szóló irodalmat. A különféle szakcsoportok közül legrészletesebb a korszakok szerint rendezett történeti bibliográfia s a faji kérdések irodalma, mely ismét nemzetiségek szerint tagozódik alszakokra. A történelmi csoportban leggazdagabb a magyar őstörténet, a Rákóczi-kor, a szabadságharc, a Széchenyi- és Kossuth-irodalom anyaga. Az útleírásoknak csak legjobbjait említi. Nyelvtudományi könyvek csupán az Ethnographia csoportjában találtak helyet, a szépirodalmat és az irodalom- és művészettörténetet csak néhány «standardmű» képviseli a «kulturális haladást» tükröző művek jegyzékében, a nyelvtanító könyveket pedig, meg a szótárakat egészen mellőzte.

Céltudatos, mértékettartó összeállítás ez így, hasznos útmutató azoknak az amerikaiaknak, kik Magyarországról s a magyarságról tájékozódni akarnak. És ügyes minta azoknak, kik becsületes propagandisztikus célból valamely nép számára külön magyar vonatkozású bibliográfiát akarnak csinálni.

TELEKINEK a bibliográfia összeállításában FELEKY Károly segített, kinek kitűnő működése Amerikában a magyar kultúráért a «Magyar Könyvszemle» előtt ismeretes. Kisebb mértékben segítségére volt továbbá Miss Florence S. HELLMANT, a Library of Congress tisztviselője. F. J.

Végh Gyula: *Budai könyvtárak jelvényei 1488—1525. Magyarázószöveggel ellátta.* — Budapest, 1923. A Magyar Bibliophil Társaság kiadása. 4° 32 lap.

Könyvészeti irodalmunk egyik eddig meglehetősen elhanyagolt mezején végzett Végh Gyula érdemes munkát, amidőn összegyűjtötte és a Magyar Bibliophil Társaság segítségével, mint a «Régi magyar könyvkiadó és nyomdász jelvények» című sorozatos

mű első füzetét, kiadta a mohácsi vész előtti budai könyvtárak jelvényeit.

A legrégebb budai nyomtatvány, a Hess András nyomdájában készült krónika még szűkölködik ebben a könyvnyomtatás első idejében oly általános kedveltségnek örvendő typografiai megkülönböztető jelvény használatában. A következő évtizedtől kezdve azonban a budai könyvtárak külföldön készült kiadványain már sűrűn találkozunk ilyen jelvényekkel. Tizenhat budai könyvtárnak huszonhat jelvényét közli VÉGH Gyula jól sikerült másolatban, azonfelül még néhánynak a leírását adja, amelyeknek eredetije jelenleg lappang, vagy pedig a mai viszonyok között közlésre nem volt megszerezhető. VÉGH maga említi, hogy a szűkre szabott terjedelem megakadályozta a közölt anyag szakszerű bibliografiai feldolgozásában. Ez annál sajnálatosabb, mert így csak rövid néhány szóval mutathat rá pl. ezeknek a könyvjelvényeknek jellemző vonásaira. Így csak általánosságban érinti azt a kérdést, hogy a jelvények készítői «túlnyomó részben olasz rajzoló és fametszők» voltak. A jelvényeken látható ábrázolások azonban igen sokszor annyira magukon viselik e kor heraldikai stílusának jellemző sajátosságait, egyik-másik figura szinte teljesen a heraldikai stílizáció szabályai szerint készült, hogy mesterét nyilván vagy a Jagellók udvarának, vagy valamelyik észak-olasz fejedelmi udvar címerfestői között kell keresni. Az idevonatkozó részletesebb kutatások, azt hisszük, kellő eredménnyel járnának és beigazolnák a VÉGH Gyula által is röviden említett feltűnő rokonságot.

VÉGH Gyula munkája mindenképen értékes gyarapodását jelenti szakirodalmunknak.

T. L.